

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Sect. 1. Sententiæ adversariæ proponuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

hominis ordinantur, & actiones omnes ad hunc finem optime referuntur, ut scilicet hominem disponant aptumque reddant ad divinam contemplationem, quæ formaliter seu objective ad hanc scientiam pertinet, licet habere debeat cōiunctum amorem, qui ex tali contemplatione solet nasci, atque hac etiam ratione concludit Arist. scientiam hanc omnibus imperare, quia contemplatur summum bonum, & altissimum finem simpliciter; sicut enim in artibus, quæ ad aliquem finem subordinantur, illa architectonica est alijsque imperat, quæ supremum finem in illo ordine considerat: ita metaphysica quæ absolute contemplatur ultimum finem scientiarum artiumque omnium, totiusque humanæ vitæ, dicitur imperare omnibus; esseque omnium principis, non quia proprie, & practice imperet, sed quasi virtute, & eminenter; non enim procedit metaphysica practice ostendendo, quomodo ille finis obtinendus sit, aut alia in eum dirigenda, & ideo non proprie, & formaliter imperat, ostendit tamen finem in quem omnia dirigenda, eumque finem ultimum rerum omnium esse demonstrat, & ideo ex parte rei cognita virtute, & eminenter quantum est ex se omnibus imperat, omniaque in eum finem, ac summum bonum dirigit.

33 Ad ultimum illius argumentum negatur, quia Theologia non procedit, nec est proprie effectus habitus principiotum.

40 Ad ultimum concedo maiorem & nego minorem.

QVÆSTIO VII.

Vtrum Theologia naturalis actualis, quæ est actus metaphysica, sic felicitas, & beatitudo nostra naturalis simpliciter.

SECTIO I.

Sententia Adversaria proponuntur.

Prima sententia est veterum Philosophorum, ex quibus alij rationem formalem beatitudinis in honore, imperio, & fama; alij in divitijs, voluptatibus, & cæteris bonis corporis, honore, ac regimine collocabant: sed hæc sententia, ut delirium ab omnibus Theologis cum D. Aug. lib. de civitate Dei, & cum D. Thom. 1. 2. quæst. 2. per septem articulos rejciunt, eorumque argumenta evidentissime dissolvunt: videre si placet P. Vazquez, P. Salaz, Valentiam, & latissime Agidium de presentatione, tom. 1. de beatitudine lib. 3. his tamen breviter probatur eorum sententia.

1 Primo, Felicitas est status omnium bonorum aggregatione perfectus, sed hic status opibus obtinetur, ex Aristotele 5. Ethic. cap. 5. dicente pecunijs omnia possideri, & ex Ecclesiis 1. pecunia obediunt omnia: ergo.

2 Secundo, in eo ponenda est beatitudo naturalis nostra, quod magis nos Deo similes reddit, sed potestas, regimen & imperium supra alios nos reddit Deo magis similes, vnde ij qui alijs præsumt, in divinis litteris Dij vocantur. Exodi. 13. Dij non detrahes: ergo.

3 Tertiò, beatitudo est id quod magis à nobis expecti debet, & cuius iacturam iniquiori animo R. P. Ideph. de Peñañel, Theol. Schol. Tom. I.

patimur, sed inter omnia bona nihil magis appetimus, quam honorem, & gloriam, & nullius boni iacturam iniquiori animo patimur: ergo.

Quartò felicitas in eo ponenda est, quod propter se ipsum expetitur, sed ita se habet voluptas, ut testatur Aristoteles 1. Ethic. cap. 2. dicens ridiculum esse ab aliquo querere, cur delectari velit.

Confirmatur, summa miseria consistit in doloribus, corporisque cruciatibus; ergo summum bonum, & summa felicitas consistet in carentia doloris & cruciatibus, quæ non habetur nisi media delectatione sensuumque externorum iucunda exercitatione: ergo.

Quinto, esto beatitudo nostra naturalis collocanda non sit in voluptatibus, & delictijs, quæ hominibus æque communes sunt cum brutis, tamen nulla est ratio quæ valetudo corporis eiusdemque venusta partium, & membrorum dispositio cum quadam coloris suavitate; quæ pulchritudo dicitur illa non sit; cum beatitudo locanda sit in præcipuo naturæ humanæ bono, sed præcipuum naturæ humanæ bonum est pulchritudo; ipsa enim gratiores amabilioreque reddit virtutes humanas, hominemque omni imperio, & honore dignum, secundum illud, species Priami digna est imperio.

Secunda sententia est asserentium beatitudinem naturalem non ponendam esse in operatione aliqua naturali; sed in habitu Theologico, sic Romanus 1. tom. de fine hominis; Leratius, Germanus, & alij, & probatur sic.

Primò, quia beatitudo vera, & propria petitionem perpetuam, & ad minus diuturnam; sed nulla operatio hominis, etiam Theologica potest esse perpetua, & diuturna: ergo in nulla operatione, &c. Maior patet, quia beatitudo est summa felicitas quæ non est talis sine perpetuitate, quod adeo verum est, ut est etiam visio beatifica supernaturalis, concessa in hac vita, v.g. D. Paulo, Moysi, & alijs, solum ob defectum perpetuitatis non mereatur nomen beatitudinis: minor sic probatur, quia experientia constat intellectum nostrum non solum perpetuo durare, sed neque perseverare matto tempore in contemplatione Dei: ergo.

Secundò, quia beatitudo est maxima perfectio creaturæ, sed habitus Theologicus, & non operatio ipsius est maxima perfectio naturalis: ergo. Minor sic probatur, quia si operatio esset maxima perfectio in illo genere non excederetur ab alia, sed operatio Theologica exceditur ab ipsa Theologia: ergo operatio Theologica non est summa perfectio.

Tertia sententia asserit, neque in actu naturali, neque in habitu, neque in aliqua entitate creata posse collocari veram, & propriam beatitudinem naturalem: hæc sententia defenditur solum à P. Vazquez, 1. parti. disp. 226. cap. 2. & 1. 2. disp. 13. Probatur sic primo, si præter beatitudinem supernaturalem daretur naturalis præter Deum, qui est obiectum beatitudinis supernaturalis, daretur aliud summum bonum naturale, quo connaturaliter beati efficeremur, sed hoc est falsum: ergo præter beatitudinem supernaturalem non datur alia naturalis. Minor clara est, quia in nullo ente creato satiatur appetitus.

Secundo probatur, quia beatitudo propria, quia summa felicitas est, non potest secum comparari summam infelicitatem, & miseriam peccati mortalis.

mortalis, sed actus Theologicus compatitur secum peccatum letale, quia peccatum mortale non expellitur nisi per actum supernaturalem, qualis non est actus Theologicus: ergo.

12 Confirmatur, quia si Deus creasset hominem in pura natura, neque illum eleuasset ad ordinem supernaturalem gratiæ, illum reliquisset sine dubio in summa miseria, quia homo ita constitutus infinitis quotidie implicaretur peccatis, ac miserijs, quæ minime ex sola natura possunt vitari, & nihilominus homo in tali statu posset habere actum Theologicum: ergo homo in pura natura etiam si haberet actum Theologiæ, non haberet beatitudinem.

13 Confirmatur secundo, quia Angelus & homo non sunt natura sua impeccabiles, sed egent gratia Dei distincta à dono creationis, ut non peccent etiam contra præcepta naturalia: ergo natura sua nullam possunt habere beatitudinem, nec beatitudo naturalis vlllo modo est possibilis; patet consequentia, quia hæc omnino excludit summam miseriam, quæ est peccatum.

14 Tertiò probatur, beatitudo esse non potest absque summa rectitudine voluntatis, sed hanc nec homo, nec Angelus habere potest absque gratia Dei distincta à dono creationis: ergo.

15 Quarta probatur, ad rationem beatitudinis, quæ propriè beatitudo dicitur, pertinet perpetua duratio, aut certe, si secundum Philosophum, perpetua duratio non requiritur, saltem est necessaria & diuturna; sed in homine considerato secundum suam naturam in hac vita nulla reperiri potest perpetua, neque diuturna operatio: ergo. Minor est certa: maiorem ita probo, beatitudo importat statum summæ felicitatis, sed status non est absque consistentia, quam non habet operatio cito transiens: ergo.

SECTIO II.

Aliqua certa notantur, ad nostra sententia explanationem.

16 **A**dvertendum est beatitudinis nomine insigniri vltimum, atque perfectissimum hominis bonum, cuius possessione homo dicitur felix, ac beatus, & cuius causa cætera appetenda, & persequenda iure optimo sapientes iudicarunt, ipsum autem non propter aliud, sed propter se solum hinc etiam extremum, & finis bonorum dicitur, & ut optime adnotat Læsius *ἐξαιτίας ὁπρῶν*, extremum appetendorum, itaque hæc tria idem fere valent summum bonum, beatitudo, vltimus finis, quo sensu eloquentiæ parens Cicero, beatitudinem, omnium bonorum cumulum, ac finem quo satiatur nostri appetentis, ac desiderantis animi fundus, capacitasque completur adæquate, de qua quinque libros de finibus bonorum, & malorum, hoc est de summo hominis bono, & malo, quod enim est summum bonum hominis necessario est vltimus eius finis, quia propter ipsum cætera appetuntur, ipsum vero propter se, quia in re consistit ratio vltimi finis, in eo autem quod est summum hominis bonum necesse est consistere eius beatitudinem, quam *ἐπὶ δὲ ἀρετῆς* Græci vocant, quæ nihil aliud est, quam summi boni possessio, itaque tribus hinc vocibus ad idem significantibus passim vtuntur Scriptores, ad significandam felicitatem, quæ potest animum satia-

re, & quia dupliciter potest definiri in particulari, & in communi; prius illa in communi definienda est, ut ad definitionem illius in particulari descendamus.

Itaque beatitudo ut sic à formali, & obiectiva, à naturali, & supernaturali definitur, à D.Th. 1. part. quest. 26. art. 1. in corpore his verbis: Nihil enim aliud sub nomine beatitudinis intelligitur, nisi bonum perfectum intellectualis naturæ, quod aliter solet dici summum vel vltimum, dicitur bonum, quia beatitudo est finis, finis autem, ut asserit Arist. *libris Ethic.* & D. Thomas 1. 2. & magister in 2. est bonum & non malum, quia in finem omnes nostras operationes dirigimus in ipsum, quæ tendimus, atque nemo intendens, ad malum operatur: ergo finis bonum hominis debet esse: dicitur perfectum summum, aut vltimum, quia in sententia omnium DD. recte, ac catholice sentientium Deus est solus nostra beatitudo qui est ens summe, ac vltime perfectum: dicitur naturæ intellectualis, quia cætera entia non sunt capacia beatitudinis licet acquirant suum vltimum finem, v.g. lapis quando acquirit centrum, alio modo definiuit D. Thomas beatitudinem, 1. part. q. 62. art. 1. his verbis: beatitudo est vltima perfectio intellectualis creaturæ; ubi perfectio abstrahit ibi ab intrinseca, & extrinseca.

Primo, dividitur beatitudo, ut sic in formalem, & obiectivam, quas explicat, D. Thomas, 1. 2. quest. 3. art. 1. in corpore, his verbis; Respondeo dicendum quod sicut supra dictum est, finis dicitur dupliciter, vno modo ipsa res, quam cupimus adipisci, sicut avaro est finis pecunia; alio modo ipsa adeptio, aut possessio, sicut si dicatur, quod possessio pecuniæ est finis avari, primo ergo modo vltimus hominis finis est bonum increatum, scilicet Deus: secundo autem modo vltimus finis hominis est adeptio vltimi finis, vltimus autem finis vocatur beatitudo; sic Angelicus D. quod etiam repetit 1. part. quest. 62. art. 1. itaque beatitudo formalis est nihil aliud quam operatio informans creaturam intellectualem in quantum talem, quæ est acquisitio vltimi, seu perfecti boni, unde ipsa acquisitio in quantum refertur ac refunditur ipsum obiectum iure optimo appellari solet bonum perfectum ut quo, seu perfectio formalis; vocatur enim formalis, quia per modum formæ existit in creatura intellectuali, vel quia est ratio formalis acquirendi, & possidendi beatitudinem obiectivam, & ideo dicitur est operatio, quia obiecto beanti formaliter coniungitur.

Beatitudo obiectiva nihil aliud est, nisi bonum summum, vltimum, & perfectum, in quod tanquam in obiectum tendit beatitudo formalis, v.g. Deus, qui obijciendo se cognitione creaturæ beatificat creaturam, quod in hunc modum docet Læsius, *lib. 1. de summo bono*, beatitudo obiectiva est res ipsa extrinseca, in qua consistit summum bonum; summum enim bonum, & vltimus finis dicitur res ipsa, cuius possessione beati sumus, seu cuius vnione beatificamur; cum enim nulla res extrinseca nostrum bonum esse, aut nos beatos efficere possit, nisi nobis vnietur, & nos quodammodo afficiat, vtrumque necessario requiritur, nimirum ipsa res & illius rei nobiscum vnio, unde vtrumque nostra beatitudo, & summum bonum nostrum debet dici quamvis infinite perfectius nomen summi boni in rem ipsam quadret ac nomen beatitudinis, quam in rei ipsius possessionem